

CIGÁNSKY JÁREK

Kedysi bol Cigánsky járek len prázdna cesta hore na Bránu. Smerom od Trenčína po ľavej strane, pri hlavnej ceste, prvý v dedine bol kedysi dom Červeňanov-ľčurov, zbúraný pred 2 rokmi a ten mal číslo 1. Vedľa neho Lacových-Peťovských dom mal číslo 2 (teraz 254) a Husárových-Madžéč dom mal číslo 5 (teraz 252).

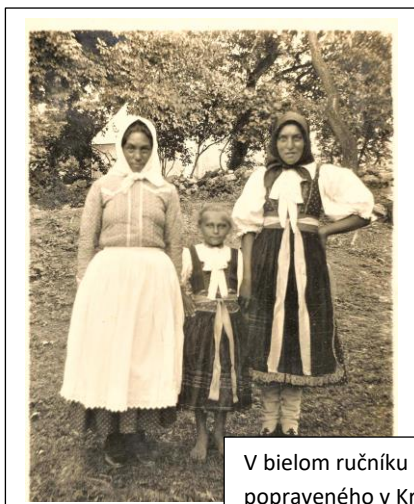
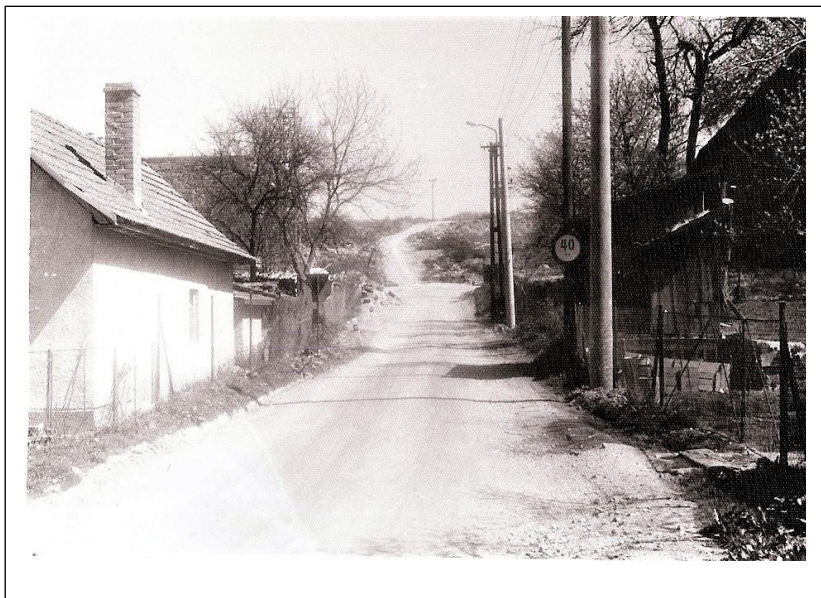
Číslo 3 a 4 boli až v tom Jáрку a patrili obydliam Cigánov. Tie stáli približne v križovatke, ktorá je pred terajšími domami Lacov a Hanincov.

Jedna chalúpka bola pri Hanincových. Ich dom tam vtedy, samozrejme, ešte nestál. Druhá bola „pod cinterom“ vo svahu, teraz je nad tým miestom dom Červeňanových číslo 336. Cigánske domy boli už mimo dediny, ani na Pustom, ani na Záhumní, ani v samotnom Jáрку nestál vtedy žiadny iný dom.

Tí Cigáni sa volali Rácovci, Ako posledné z tejto rodiny žili v Lehote dve Cigánky, ktoré prezývali Nálezka (†1965) a Pučica († po roku 1970). Pučicin dom bol zbúraný v roku 1974. Jeden z Rácovcov – Anton – padol v 2. svetovej vojne a jeho meno je aj na pamätnej tabuli padlým, ktorá visí na kultúrnom dome. Ďalší z nich – Štefan – bol zas spolu s ďalšími 43 spolubojovníkmi popravený za vzburu v srbskom Kragujevaci na konci 1. svetovej vojny v roku 1918. Obaja mali v čase smrti len niečo málo cez 20 rokov...

Cesta – jarok – pokračovala od križovatky až hore na Bránu. To je ten najvyšší bod so stĺpom na fotografii. Teraz je už jarok úplne zasypaný, ale vtedy bol veľmi široký a hlavne hlboký, so strmými svahmi. Cezeň a cez Bránu sa chodilo pešo do Soblahova aj do Trenčína. Svahy slúžili ako pasienok. Cesta bola taká hlboká, že deti, ktoré tam pásli, si krátili dlhý čas tým, že si z dvoch kovových krabičiek od krému na topánky a niekoľkých metrov hrubej „vojenskej“ cverny vyrobili „telefón“ a telefonovali si z jedného svahu na druhý. Dolu Járkom sa tiež vynikajúco sánkovalo aj lyžovalo. Malí sa púšťali od križovatky, veľkí až od Brány. Večer, keď to najlepšie šmýkalo, sa často zastavovali až na Vážnych pletivovom plote ako v sieti. Cez cestu totiž večer už žiadne autá nechodili a motory autobusov bolo počuť, keď boli ešte na Hrábí.

Hlbočizný a široký jarok bol od križovatky až hore po Bránu zavezený odpadkami v 70-tych rokoch, keď slúžil ako obecné smetisko. Dedina totiž v tých rokoch nemala ani smetiaky ani organizovaný vývoz smetí. Väčšina odpadu sa spálila v sporákoch a plasty vtedy neexistovali.

V bielom ručníku manželka Štefana Ráca, popraveného v Kragujevaci

Birmovka u Rácovcov